Psychologia lekarska z elementami socjologii

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Fakultatywny, do wyboru jeden z dwóch, obowiązkowy do zaliczenia roku studiów
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Studium Psychologii Zdrowia WUM ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa, tel.: +48 22 116 92 11 e-mail: zpikm@wum.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. o zdr. Dorota Włodarczyk dorota.wlodarczyk@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr hab. n. o zdr. Dorota Włodarczyk
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. o zdr. Magdalena Łazarewicz magdalena.lazarewicz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Dr n. o zdr. Magdalena Łazarewicz

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	I rok, II semestr	**Liczba punktów ECTS**	2.00

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim		
wykład (W)	20	0.75
seminarium (S)	20	0.75
ćwiczenia (C)		
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	15	0.5

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Zdobycie wiedzy odnoście psychospołecznych aspektów opieki stomatologicznej i pogłębienie wiedzy na temat ludzkiego funkcjonowania (jako jednostki i części grupy społecznej).
C2	Zdobycie wiedzy odnośnie specyficznych grup pacjentów (lub sytuacji), ich funkcjonowania i zadań lekarza w pracy z nimi i ich rodzinami (m.in. pacjenci niezmotywowani do zmiany, osoby starsze, osoby doświadczające przemocy, pacjenci chorzy terminalnie, pacjenci z wybranymi problemami z zakresu psychopatologii) i zdobycie umiejętności pracy z nimi.
C3	Zdobycie umiejętności autoanalizy i dbałości o własny dobrostan w kontekście pracy zawodowej.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	**Efekty w zakresie**
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W1.	pojęcia zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodzina, praca, relacje społeczne) i uwarunkowań społeczno-kulturowych (pochodzenie, status społeczny, wyznanie, narodowość, grupa etniczna) na stan zdrowia pacjenta
D.W2.	zachowania człowieka sprzyjające utrzymaniu zdrowia, zasady promocji zdrowia, profilaktyki oraz prewencji pierwotnej i wtórnej

D.W3.	formy przemocy, w tym przemocy w rodzinie, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza dentysty w jej rozpoznawaniu, a także zasady postępowania w przypadku podejrzenia przemocy, z uwzględnieniem procedury „Niebieskiej Karty”
D.W4.	postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji
D.W6.	psychofizyczny rozwój człowieka od narodzin do śmierci, z uwzględnieniem specyfiki rozwoju fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego
D.W8.	rolę rodziny pacjenta w procesie chorowania (rozpoznanie choroby, adaptacja do choroby, wyleczenie) oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych (postęp choroby, proces umierania, żałoba)
D.W9.	zasady motywowania pacjenta do zachowań prozdrowotnych i zachowania człowieka sprzyjające zachowaniu zdrowia
D.W14.	zasady funkcjonowania interdyscyplinarnego zespołu terapeutycznego
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
D.U8.	rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	główne szkoły psychologii (psychoanaliza, psychodynamiczna, behawioralna, poznawcza, humanistyczna) oraz kluczowe pojęcia z zakresu psychologii
W2	podstawowe założenia psychologii pozytywnej, w tym psychologii szczęścia i rezyliencji
W3	podstawy psychopatologii
W4	znaczenie różnic kulturowych w opiece zdrowotnej
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	rozpoznawać własne potrzeby i wdrażać aktywności służące budowaniu szczęścia i odporności psychicznej
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	-

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	W1 – Wykład 1 – Psychologia medyczna w praktyce lekarza-dentysty	D.W1., W1

	Czym zajmuje się psychologia? Rola wiedzy psychologicznej w praktyce medycznej, główne szkoły psychologii (psychoanaliza, psychodynamiczna, behawioralna, poznawcza, humanistyczna); kluczowe pojęcia psychologiczne; psycholog, psychoterapeuta i psychiatra – jakie są zakresy ich obowiązków; psychologia medyczna a psychopatologia, znaczenie wiedzy psychologicznej.	
	W2 – Wykład 2 – Psychologia szczęścia. Co wiemy o szczęściu i tym jak je budować.	D.W2., W2
	W3 – Wykład 3 – Odporność psychiczna. Czym jest rezyliencja i jak ją kształtować.	D.W2., D.W8, W2
	W4 – Wykład 4 – Nawyki zdrowotne i styl życia a zdrowie Znaczenie stylu życia dla zdrowia; nawyki i zaburzenia jamy ustnej i ich leczenie z perspektywy psychologicznej (np. etologia i rozwój ssania kciuka, bruksizm, dysfunkcja stawu skroniowo-żuchwowego, samookaleczanie). Podstawowe modele teoretyczne zmiany zachowań zdrowotnych.	D.W2., D.W9.
	W5 – Wykład 5 – Promocja zdrowia i wywiad motywujący Miejsce salutogenezy, promocji zdrowia, psychologii pozytywnej w pracy stomatologa. Teoretyczne podstawy wywiadu motywującego w nawiązaniu do poznanych modeli zmian zachowań zdrowotnych.	D.W9.
	W6 – Wykład 6 – Kontekst społeczny i różnice kulturowe Rola rodziny, kontekstu społecznego i kultury dla rozwoju i adaptacji do choroby somatycznej. Praca w zespole interdyscyplinarnym i wielokulturowym.	D.W4,.D.W8, D.W14.
	W7 – Wykład 7 – Problematyka przemocy domowej Zjawisko przemocy domowej – definicje i statystyki. Procedura Niebieskiej Karty.	D.W3.
	W8 – Wykład 8 – Psychologiczne aspekty stomatologii geriatrycznej Starzenie się, zjawisko ageizmu, rozumienie procesów starzenia się populacji; psychologia life-span, pozytywne starzenie się.	D.W4., D.W6.
	W9 – Wykład 9 – Umieranie i opieka paliatywna Procesy psychologicznych związanych z przystosowaniem się do śmierci i umierania. Proces żałoby. Opieka paliatywna w Polsce i na świecie.	D.W8.
	W10 – Wykład 10 – Podstawy psychopatologii i skierowanie do specjalisty zdrowia psychicznego Podstawy psychopatologii: co to jest psychopatologia, rozumienie normy i zaburzenia. Klasyfikacje ICD i DSM. Zaburzenia, w tym lęk, depresja, zaburzenia odżywiania. Zalecenia, kiedy i jak kierować do psychologicznie. Wykłady prowadzone online na platformie MT w czasie rzeczywistym, nagrywane.	W3
Seminaria	S1 – Seminarium 1 – Psychologia i ja Praca własna, wglądowa nad zasobami i własnymi słabszymi stronami w kontekście studiów i przyszłej pracy zawodowej. Autodiagnoza.	D.U8.
	S2 – Seminarium 2 – Recepta na szczęście. Ćwiczenia i aktywności mające wpływ na poziom szczęścia.	W2, D.U8., U1

S3 – Seminarium 3 – Rezyliencja Ćwiczenia i aktywności mające wpływ na poziom odporności psychicznej (rezyliencji).	W2., D.U8., U1
S4 – Seminarium 4 – Moje nawyki – moje zdrowie Rozpoznawanie indywidualnych i behawioralnych czynników ryzyka chorób somatycznych, podstawy wywiadu medycznego nakierowanego na analizę stylu życia i nawyków zdrowotnych pacjenta.	D.W2., D.W9.
S5 – Seminarium 5 – Analiza własnej postawy wobec roli zawodowej, analiza własnego stylu komunikacyjnego, komunikacja i rola w grupie. Gry komunikacyjne.	D.W14., D.U8.
S6 – Seminarium 6 - Kontekst społeczny i różnice kulturowe Praca z pacjentem i jego rodziną oraz wsparcie społeczne w kontekście różnych oczekiwań społecznych i różnic kulturowych. Praca w zespole wielokulturowym. Stereotypy i uprzedzenia.	D.W4., W4
S7 – Seminarium 7 – Problematyka przemocy domowej Rozpoznawania oznak przemocy (objawy fizyczne i behawioralne). Podstawy interwencji wobec osoby doświadczającej przemocy.	D.W3.
S8 – Seminarium 8 – Psychologiczne aspekty stomatologii geriatrycznej Przekonania na temat starości i osób starszych, zjawisko ageizmu, pozytywne starzenie się i model selekcji-optymalizacji i kompensacji Baltes'ów w praktyce.	D.W4., D.W6.
S9 – Seminarium 9 – Śmierć, umieranie i opieka paliatywna Postawa wobec śmierci. Zjawisko medykalizacji śmierć. Rytuały pogrzebowe i proces żałoby. Trudne rozmowy: model SPIKES i EMPATIA.	D.W8.
S10 – Seminarium 10 - Podstawy psychopatologii i skierowanie do specjalisty zdrowia psychicznego Komunikacja z pacjentem z problemem psychopatologicznym. Skierowanie do specjalisty zdrowia psychicznego (psychologa, psychoterapeuty, psychiatry) w praktyce.	W3

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Psychologia w medycynie i naukach o zdrowiu. Włodarczyk, D. i Łazarewicz, M. (red). PWN. 2026.
2. Podręcznik Empatii – wydanie kieszonkowe. Popa-Velea i in. WUM. 2026. Do pobrania z: https://erudite-project.eu/empathy-manual/
3. 33 Czytanki o komunikacji czyli jak być dobrym lekarzem i nie zwariować. Sobierajski T. Medycyna Praktyczna. 2015.
4. Stanowczo, łagodnie, bez lęku... czyli trzynaście wykładów o asertywności. Król-Fijewska M. WAB. 2013.
5. Materiały w plikach pdf przekazane przez prowadzącego w trakcie zajęć.

Uzupełniająca

1. Komunikacja z pacjentem. Makara-Studzińska M. Wydawnictwo Czelej. 2012.
2. Psychologia.Kluczowe koncepcje, t.1. Zimbardo P.G, Johnson R, McCann V, . PWN. 2014.
3. Psychologia.Kluczowe koncepcje, t.5. Zimbardo P.G, Johnson R, McCann V. PWN. 2016.
4. Behavioral Dentistry, 2nd Edition. Mostofsky D. I. i Fortune F. Wiley-Blackwell. 2013.
5. Psychology and Dentistry: Mental Health Aspects of Patient Care. Ayer W. Jr. Routledge. 2005.
6. The Psychology of the Dentist-Patient Relationship (Contributions to Psychology and Medicine). Bochner S. Springer. 2011.

7. Developmental Child Psychology- Implications in paediatric dentistry. Sugnani S. LAP LAMBERT Academic Publishing. 2011.
8. The Fearful Dental Patient: A Guide to Understanding and Managing. Weiner A. Wiley-Blackwell. 2010.
9. Theories of Child Psychology In Clinical Dental Practice: Extensive look into the theories of child psychology. Mahadevan G. LAP LAMBERT Academic Publishing. 2011.
10. Cognitive Behavioral Therapy for Dental Phobia and Anxiety. Öst L-G. & Skaret E. Wiley-Blackwell. 2013.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D.W1., D.W2., D.W3., D.W4., D.W6., D.W8, D.W9., D.W14, D.U8., W1, W2, W3, W4	Aktywny udział w dyskusjach i poprawne wykonanie ćwiczeń obejmujących treści z seminariów i wykładów.	Co najmniej dostateczna ocena wypowiedzi w dyskusji i wykonania ćwiczeń w czasie zajęć – ocena nauczyciela dokonywana na bieżąco.
D.W2., D.W3, D.W4., D.W4., D.W6., D.W8, D.W9., D.W14, D.U8., W2, W4, U1	Przygotowanie prezentacji/ćwiczenia: referatu na zadany temat, ćwiczenia integracyjnego lub komunikacyjnego, studium przypadku	Wiarygodność źródeł, formalna i logiczna poprawność wypowiedzi, przygotowanie merytoryczne, przygotowanie materiałów

9. INFORMACJE DODATKOWE

1. W celu usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach i zaliczeniach osoby studiujące zobowiązane są powiadomić mailem lub pisemnie prowadzącego zajęcia i koordynatora przedmiotu najpóźniej w ciągu trzech dni roboczych po dniu, w którym odbywały się zajęcia, zaliczenie, egzamin lub praktyka. Późniejsze dostarczenie usprawiedliwienia jest dopuszczalne w sytuacji, gdy osoba studiująca nie mógł go dostarczyć z uzasadnionych przyczyn; wówczas dokument powinien być dostarczony z chwilą ustania przyczyny nieobecności. Dopuszczalna jest nieobecność na jednym bloku zajęciowym, przy czym nieobecność ta musi zostać zaliczona poprzez wykonanie pracy pisemnej, której temat uzgadniany jest indywidualnie z prowadzącym.
2. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności na zaliczeniu, osobie studiującej przysługuje prawo do zaliczenia w kolejnym przewidzianym przez jednostkę terminie. Nieobecność nieusprawiedliwiona stanowi podstawę do wpisania niezaliczenia przedmiotu w danym terminie. Jeśli osoba studiująca nie zaliczy przedmiotu w ostatnim wyznaczonym terminie przez jednostkę w danym roku akademickim, nie uzyskuje zaliczenia zajęć z tego przedmiotu. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z przedmiotu kończącego się zaliczeniem studentowi przysługuje prawo do dwóch terminów zaliczeń poprawkowych. W przypadku drugiego terminu zaliczenia poprawkowego osoba studiująca może wystąpić do Dziekana z prośbą o udział w tym zaliczeniu obserwatora wskazanego przez samorząd studentów. Dziekan może wyrazić zgodę na przystąpienie do zaliczenia komisyjnego w przypadku zgłoszenia uzasadnionych zastrzeżeń, co do przebiegu zaliczenia.
3. Przy Studium funkcjonuje anglojęzyczne Psychologiczne Studenckie Koło Naukowe „Psyche"; Opiekun SKN PSYCHE – dr n. o zdr. Magdalena Łazarewicz; email: magdalena.lazarewicz@wum.edu.pl.
4. Strona www Studium: http://zpkm.wum.edu.pl/

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich